

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 030072 21 Кж
Бања Лука, 25.10.2021. године

Врховни суд Републике Српске, Посебно вијеће за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, састављено од судија Обрена Бужанина, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа уз судјеловање записничара Софије Рибић, у кривичном предмету против осумњиченог Б.З., због три кривична дјела злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 4. у вези са ставом 1. и 2. Кривичног законика Републике Српске, те осумњичених С.Б. и Д.Д., због кривичног дјела злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 4. у вези са ставом 1. и 2. Кривичног законика Републике Српске, у помагању у вези са чланом 39. истог закона у стицају са кривичним дјелом злоупотреба у поступку јавне набавке из члана 250. став 1. истог закона и осумњиченог С.М., због два кривична дјела злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 4. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС, у помагању у вези са чланом 39. истог закона, одлучујући о жалбама, бранилаца осумњиченог Б.З., адвоката Заједничке адвокатске канцеларије Ј.Ј. и Ј.И. из Б.Л., браниоца осумњичених С.Б. и С.М., адвоката М.С. из Б.Л. и браниоца осумњиченог Д.Д., адвоката мр Д.Б. из Б.Л., изјављеним против рјешења Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 030072 21 Кв 2 од 14.10.2021. године, у сједници вијећа, одржаној дана 25.10.2021. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Одбијају се, као неосноване, жалбе бранилаца осумњичених Б.З., С.Б., С.М. и Д.Д., изјављене против рјешења Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 030072 21 Кв 2 од 14.10.2021. године.

О б р а з л о ж е њ е

Побијаним рјешењем Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 030072 21 Кв 2 од 14.10.2021. године, на основу одредбе члана 200. став 2. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), продужен је притвор против осумњичених Б.З., С.Б., Д.Д. и С.М., против којих се спроводи истрага, и то осумњиченог Б.З., због три кривична дјела злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 4. у вези са ставом 1. и 2. Кривичног законика Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), осумњичених С.Б. и Д.Д., због кривичног дјела злоупотреба службеног положаја

или овлаштења из члана 315. став 4. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС у помагању, у вези са чланом 39. истог закона, у стицају са кривичним дјелом злоупотреба у поступку јавне набавке из члана 250. став 1. истог закона, а осумњиченог С.М., због два кривична дјела злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 4. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС, у помагању у вези са чланом 39. истог закона.

Притвор је продужен из разлога садржаних у одредби члана 197. став 1. тачке б) и г) ЗКП РС, за још 2 (два) мјесеца, и по том рјешењу може трајати најдуже до 16.12.2021. године.

Против наведеног рјешења, благовремено, жалбе су изјавили браниоци осумњиченог Б.З., адвокати Заједничке адвокатске канцеларије Ј.Ј. и Ј.И. из Б.Л., бранилац осумњичених С.Б. и С.М., адвокат М.С. из Б.Л. и бранилац осумњиченог Д.Д., адвокат мр Д.Б. из Б.Л.

У жалби бранилаца осумњиченог Б.З., нису наведени жалбени основи из одредбе члана 310. ЗКП РС, али се, аргументима из образложења жалбе и тврдњом да је, побијано рјешење донио суд који није био стварно надлежан, и да су изостали разлози о одлучним чињеницама, указује на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачке е) и к) ЗКП РС. Оспорава се правилност оцјене доказа и тиме правилност чињеничних утврђења, на којима је заснован закључак о постојању основане сумње да је осумњичени Б.З., починио кривична дјела за која се против њега истрага спроводи. Оспорава се и правилност закључка о постојању притворских разлога из члана 197. став 1. тачке б) и г) ЗКП РС, по којима је притвор продужен. Приједлог жалбе је да се побијано рјешење преиначи и приједлог за продужење притвора одбаци, због стварне ненадлежности првостепеног суда, или одбије, као неоснован, а осумњичени пусти на слободу, или рјешење преиначи и умјесто притвора осумњиченом изрекну мјера забрана из одредбе члана 185. став 1. тачке а), б) и в) ЗКП РС.

У жалби заједничког браниоца осумњичених С.Б. и С.М., нису наведени жалбени основи из одредбе члана 310. ЗКП РС, али се, аргументима из образложења жалбе и тврдњом да, одбрани, уз приједлог за продужење притвора од 04.10.2021. године, нису достављени докази и то доказни материјал који се тиче проширења истраге, указује на повреду права на одбрану и тиме битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС. Истим аргументима као у жалби бранилаца осумњиченог Б.З., оспорава се законитост побијаног рјешења, тврдњом да је то рјешење донио суд који није био стварно надлежан, и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка е) ЗКП РС. Оспорава се правилност оцјене доказа и тиме правилност чињеничних утврђења, на којима је заснован закључак побијаног рјешења о постојању основане сумње да су осумњичени С.Б. и С.М., починили кривична дјела за које се против њих истрага спроводи. Оспорава се и правилност закључка о постојању притворских разлога из члана 197. став 1. тачке б) и г) ЗКП РС, по којима је притвор продужен. У жалби је изнесен приједлог да се побијано рјешење укине и осумњичени пусти на слободу, као и приједлог да се жалба уважи у дијелу који се тиче тачке г) става 1. члана 197. ЗКП РС, и по том основу укине постојање разлога за притвор.

Бранилац осумњиченог Д.Д. је жалбу изјавила због битне повреде одредаба кривичног поступка, те погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се притвор укине или размотри примјена мјере забрана из члана 184. и 185. ЗКП РС. У жалби нису изнесени аргументи за било који од облика битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. и 2. ЗКП РС. Оспорава се правилност и ваљаност разлога датих у побијаном рјешењу за закључак о постојању притворских разлога из члана 197. став 1. тачке б) и г) ЗКП РС.

Испитујући побијано рјешење, жалбе и спис предмета, одлучено је као у изреци овог рјешења из слиједећих разлога:

Нису основани аргументи из жалбе браниоца осумњичених С.Б. и С.М., изнесени у прилог тврдњи, да одбрани, уз приједлог за продужење притвора, нису достављени докази у вези са наредбом о проширењу истраге и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, у виду повреде права на одбрану. Наиме, одредба члана 55. став 2. ЗКП РС, прописује обавезу тужиоца да, истовремено са приједлогом за одређивање (или продужење) притвора, судији за претходни поступак или судији за претходно саслушање достави и доказе битне за процјену законитости притвора, ради обавјештавања браниоца. Имајући у виду цитирану законску одредбу, те аргументе из жалбе, којима се не указује да је на било који начин браниоцу ускраћено право приступа документацији и другим доказима, које је тужилац доставио суду уз приједлог за продужење притвора, то су без основа изнесени аргументи из жалбе у прилог тврдњи да је у поступку доношења побијаног рјешења повријеђено право на одбрану, и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Надаље, образложење побијаног рјешења (страна 6., 7., 8. и 9.), супротно тврдњама из жалби бранилаца осумњичених Б.З., С.Б. и С.М., садржи изнесене аргументе бранилаца осумњичених, на рочишту одржаном дана 14.10.2021. године пред првостепеним судом, у смислу одредбе члана 196. став 2. ЗКП РС, као и изјашњење осумњичених, који су подржали излагање својих бранилаца, а којима се одбрана противила приједлогу тужиоца за продужење притвора. Ради тога су без основа приговори из ових жалби, којима се, у оквиру права на одбрану, указује на повреду права на правично суђење.

Нису основани приговори из жалби бранилаца осумњичених Б.З., С.Б. и С.М., којима се оспорава стварна надлежност Окружног суда у Бањој Луци-Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облике привредног криминала и указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка е) ЗКП РС. Наиме, чланом 13. став 1. Закона о сузбијању корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала је прописано да је Посебно одјељење тог суда надлежно на цијелој територији Републике Српске за кривична дјела прописана Кривичним закоником Републике Српске, међу којим је, под тачком 36. цитираног законског прописа, и кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. тог законика, за које се против осумњиченог Б.З., в.д. директора ЈЗУ Институт за .. РС (именованог од стране Владе Републике Српске) истрага спроводи, а

осумњичених С.Б., директора „Р.“ д.о.о. Б.Л., С.М., директора „Т. f.f.“ д.о.о. Б.Л. и Д.Д., директора „Р.1“ д.о.о. Л. у помагању тог кривичног дјела, а која дјела су, према нареди о спровођењу и проширењу истраге, Републичког јавног тужилаштва-Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облике привредног криминала Бања Лука, број Т12 1 КТК 0001219 21 од 13.9.2021. године и проширењу од 04.10.2021. године, почињена на територији Републике Српске, на подручју Града Бања Лука и Добој. Ради тога су без основа жалбени приговори којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка е) ЗКП РС.

Осим тога, ради се о више радњи извршења наведених кривичних дјела из наредбе о спровођењу истраге (тачке 1. и 2.) и двије наредбе о проширењу истраге Републичког јавног тужилаштва-Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облике привредног криминала Бања Лука, за која дјела је, у смислу одредбе члана 13. став 1. Закона о сузбијању корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, прописана надлежност Посебног одјељења првостепеног суда. Ради тога, самом чињеницом која се наглашава у жалбама бранилаца осумњичених Б.З., С.Б. и С.М., да је Тужилаштво Босне и Херцеговине донијело наредбу о спровођењу истраге од 23.6.2021. године против осумњичених Б.З. и С.М. (за једну од тих радњи), а рјешењем Суда Босне и Херцеговине од 26.6.2021. године, привремено обустављено извршење финансијских трансакција са рачуна у односу на осумњиченог М. (и правно лице „Т. f.f.“ д.о.о. Б.Л.), није покренут поступак сукоба надлежности (како се то наглашава у жалби бранилаца осумњиченог Б.З.) нити се, у овај фази поступка истраге, а не суђења, кроз забрану принципа *ne bis in idem*, у смислу одредби члана 4. ЗКП РС, може оспорити стварна надлежност Окружног суда у Бањој Луци-Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала.

Нису основани аргументи из жалби бранилаца осумњичених Б.З., С.Б. и С.М., изнесени у прилог тврдњи да су, у побијаном рјешењу, изостали разлози о одлучном чињеницама и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. Наиме, у образложењу побијаног рјешења су дати разлози за постојање основане сумње да су осумњичени починили кривична дјела за која се против њих спроводи истрага, као законског услова примјене мјере притвора, у смислу одредбе члана 197. став 1. ЗКП РС.

Закључак о постојању основане сумње да су осумњичени починили кривична дјела за која се истрага спроводи, правилно је заснован на доказима који су прибављени у досадашњем току истраге.

Образлажући постојање законског услова примјене мјере притвора, у побијаном рјешењу је наведено да докази, који су достављени уз приједлог за одређивање притвора, а који су цијењени приликом доношења рјешења о одређивању притвора, затим докази који су прибављени у досадашњем току трајања истраге, те они, достављени уз приједлог за продужење притвора, потврђују постојање основане сумње да су осумњичени починили кривична дјела за која се истрага спроводи.

Супротно аргументима из жалби, у побијаном рјешењу је дато образложење (страна 56., 57., 58., 59. и 60.) за постојање основане сумње, да су осумњичени Б.З., С.Б. и Д.Д., заједно и по претходном договору, на начин описан под тачком 1. наредбе о спровођењу истраге, и то осумњичени Б.З., у својству службеног лица, као в.д. директор ЈЗУ Институт за .. РС (у даљем тексту: Институт), починио три кривична дјела злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 4. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС, а осумњичени С.Б., као директор „Р.“ д.о.о. Б.Л. и Д.Д., као директор „Р.1“ д.о.о. Л., предметно кривично дјело у помагању у вези са чланом 39. истог закона у стицају са кривичним дјелом злоупотреба у поступку јавне набавке из члана 250. став 1. КЗ РС.

У побијаном рјешењу је изнесен садржај и анализа прикупљених доказа, на којима је заснован закључак о постојању основане сумње да је осумњичени З., искориштавањем свог службеног положаја и овлаштења, прибавио корист правном лицу „Р.“ д.о.о. Б.Л. на штету средстава буџета Републике Српске, у укупном износу од најмање 241.500,00 КМ, у поступку који се односи на јавне набавке, преговарачким поступком без објаве обавјештења (тендерска документација Института број 500-2078-4/20), а ради се о набавци 50.000 комада медицинских респираторних маски FFP2, процијењене вриједности набавке 345.000,00 КМ без ПДВ. Образлаже се да је количина робе и вриједност јавне набавке, утврђена на основу приложених доказа и то понуде „Р.“ д.о.о. Б.Л. од 24.03.2020. године, која понуда је достављена Институту прије покретања поступка набавке, а дана 25.03.2020. године, супротно одредби члана 28. став 5. Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, број 39/14), осумњичени Б.З. упутио позив за учествовање у поступку јавне набавке правном лицу „Р.“ д.о.о. Б.Л., који није квалификован за учешће јер није регистрован за обављање дјелатности која је предмет јавне набавке, нити има рјешење Агенције за лијекове и медицинска средства БиХ којем се понуђачу одобрава вршење промета медицинским средствима. Образлаже се да је осумњичени З., достављајући „Р.“ д.о.о. Б.Л. уз позив и тендерску документацију прије објаве обавјештења о набавци, коју је објавио два дана касније 27.03.2020. године, поступио супротно одредби члана 55. став 3. Закона о јавним набавкама, а затим „Р.“ д.о.о. Б.Л., дана 27.03.2020. године доставио понуду број 27/20 „медицинске респираторне маске KN95“, као група понуђача „Р.“ д.о.о. Б.Л. и „Р.1“ д.о.о. Л., уз коју понуду је достаљен сертификат за маске KN95, који не потврђује да се ради о медицинској, већ о личној заштитној опреми, након чега је осумњичени З. истог дана, у име Института, као наручиоца, потписао Уговор за набавку респираторних маски број 500-2078-14/20 од 27.03.2020. године са групом понуђача „Р.“ д.о.о. Б.Л. и „Р.1“ д.о.о. Л., коју је заступао С.Б., иако тендерском документацијом није предвиђена могућност учешћа групе понуђача, што је супротно члану 62. Закона о јавним набавкама и члану 3.е) тачка 5. Упутства за припрему модела тендерске документације и понуда („Службени гласник БиХ“, број 90/14), а којим уговором је, као предмет дефинисана реализација набавке наведених маски и вриједности. Закључак о основаној сумњи да је осумњичени Б.З. починио кривична дјела за које са истрага спроводи, у вези са набавком медицинских респираторних маски у наведеном поступку јавних набавки, побијано рјешење заснива и на исказу свједока Т.С., запослене у Агенцији за ... БиХ, те извјештају Агенције за ... БиХ број 10-02.3-5475-3/21 од 06.10.2021. године, из којих произилази да сертификат, за маске који је достаљен уз наведену понуду Институту, не спада у медицинско

средство, већ у производ личне заштитне опреме, те да предметни сертификат није издао произвођач предметне опреме. На такав начин, а према образложењу побијаног рјешења, осумњичени З., без било какве претходне провјере тржишних и набавних вриједности маске, утврђио вриједност по понуди „Р.“ д.о.о. Б.Л. од 24.03.2020. године, те пропустио да изврши надзор над пријемом истих и утврди да су, умјесто медицинских респираторних маски испоручене маске без одговарајуће медицинске декларације, сертификата и стандарда. Све наведено, даље прати образложење побијаног рјешења да је „Р.“ д.о.о. Б.Л., на основу наруџбенице број 500-2155-1/20 од 28.03.2020. године, дана 16.04.2020. године Институту издао рачун и отпремницу за медицинске маске KN95, по цијени од 6,90 КМ по комаду, односно укупно 345.000,00 КМ, који износ је Институт у два наврата (дана 21.04.2020. и 05.05.2020. године), у цјелости исплатио „Р.“ д.о.о. Б.Л., иако је осумњичени С.Б., као директор „Р.“ д.о.о. Б.Л. знао да је „Р.1“ д.о.о. Л. увезао маске од инодобављача из Кине, по цијени 0,2 америчких долара по комаду (противвриједност 0,36 КМ), а потом исте маске фактурисао „Р.“ д.о.о. Б.Л. по цијени од 2,06947 КМ по комаду.

Дајући образложење за наведене пропусте осумњиченог Б.З. и поступање супротно цитираним одредбама Закона о јавним набавкама, побијаним рјешењем се утврђује постојање основане сумње да је, у предметном поступку јавних набавки, правном лицу „Р.“ д.о.о. Б.Л. прибавио имовинску корист на штету буџета Републике Српске у укупном износу од најмање 241.500,00 КМ.

Слиједом наведеног, без основа су аргументи из жалби, којима се оспорава ваљаност разлога датих у побијаном рјешењу у погледу постојања основане сумње, као законског услова примјене мјере притвора, тврдњом да су, закључењем Уговора о конзорцијуму између „Р.“ д.о.о. Б.Л. и „Р.1“ д.о.о. Л. (тачка 1. наредбе о спровођењу истраге), односно Уговора о конзорцијуму између „Т. f.f.“ д.о.о. Б.Л. и „Р.1“ д.о.о. Л. (тачка 2. наредбе о спровођењу истраге), са аспекта квалификације понуђача, испуњени услови прописани тендерском документацијом, да се ради о „заједничком“ дјеловању два привредна друштва, а одредбе Закона о јавним набавкама не искључују, нити забрањују овај облик наступања привредних субјеката, као понуђача у јавним набавкама. У односу на жалбене приговоре о набавној цијени заштитних маски, и закључку да прије покретања предметне набавке осумњичени З. није вршио процјену тржишне вриједности, указујући на ванредну ситуацију, односно ванредно стање проглашено Одлукама Владе Републике Српске због епидемије узроковане вирусом Covid 19, у побијаном рјешењу су дати разлози, полазећи од специфичних околности ситуације у земљи и окружењу, али првенствено цијенећи чињеницу да је, у поступку предметних јавних набавки, прихваћена понуда од 24.3.2020. године, достављена Институту прије почетка преговарачког поступка (Посебна одлука Института о покретању поступка набавке број 500-2078-1/20 од 25.3.2020. године). У том правцу, а супротно аргументима из жалбе браниоца осумњиченог З.а, анализиран је исказ свједока Драгана Обрадовића (страна 60.), начелника Службе за економско-финансијске послове Института, кога је директор Института, осумњичени З., рјешењем од 25.3.2020. године, именовано за предсједника Комисије предметних јавних набавки, као и искази свједока др Ј.Ђ.Д. и др Ј.А., као чланова Комисије, а затим изведен закључак (страна 64.), да из исказа ових свједока призилази да је сва документација у вези са предметном набавком унапријед припремљена и само достављена Комисији на

потпис, а да се чланови Комисије нити једном нису састали и донијели одговарајућу одлуку.

Обзиром да се радње из тачке 2. наредбе о спровођењу истраге, које се стављају на терет осумњиченом Б.З. у и осумњиченом С.М., као директору „Т. f.f.“ д.о.о. Б.Л., и да се ради о истој процедури, и опису радњи да су заједно и по претходном договору, осумњичени Б.З. прибавио корист правном лицу „Т. f.f.“ д.о.о. Б.Л., на штету средстава буџета Републике Српске, у укупном износу од најмање 550.000,00 КМ, у поступку јавне набавке медицинске опреме - преговарачким поступком без објаве обавјештења (заштитна одијела ниво 3, величина L-XXL, 30.000 комада, јединична цијена 66,00 КМ без ПДВ, укупна цијена 1.980.000,00 КМ, без ПДВ, маске за лице модел FFP2, 50.000 комада, јединична цијена 6,80 КМ без ПДВ, укупна цијена 340.000,00 КМ, без ПДВ и професионални неконтактни дигитални термометар, 500 комада, јединична цијена 137,00 КМ, без ПДВ, укупна цијена 68.500,00 КМ, без ПДВ), и да су приговори жалби, суштински обједињени у односу на тачке 1. и 2. наредбе о спровођењу истраге, то се подносиоци жалбе упућују на разлоге овог рјешења, дате у претходној оцјени.

Надаље, аргументима из жалбе бранилаца осумњиченог Б.З. се не може оспорити правилност и ваљаност разлога, датих у побијаном рјешењу да је осумњичени Б.З. (заједно са осумњиченим В.В.), у својству службеног лица, као в.д. директор Института, починио кривично дјело злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 4. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС, а које му се стављају на терет наредбом о проширењу истраге од 04.10.2021. године. Образлаже се, у побијаном рјешењу (страна 79. и 80.) да је, на основу доказа приложених уз приједлог за продужење притвора, утврђено да је количина робе и вриједност јавне набавке (20 комада ручних термалних камера - без ознаке модела и ближе спецификације, јединичне цијене 4.600,00 КМ, без ПДВ и 6 комада стационарних термалних камера модела „SF-IPТВ305ТНА-15У“ јединичне цијене 34.500,00 КМ без ПДВ, све укупне вриједности 299.000,00 КМ без ПДВ), утврђена на основу предрачуна правног лица „А.Р.М.С. С.“ д.о.о. Б.Л., од 02.04.2020. године, а што је супротно одредби члана 15. став 1. тачка б) Закона о јавним набавкама, да се ради о правном лицу које није квалификовано за учешће, јер није регистровано за обављање дјелатности која је предмет јавне набавке (како је дефинисано тачком 4.2. тендерске документације број 500-2389-4/20), а што је супротно одредби члана 28. став 5. Закона о јавним набавкама увидом (допис Агенције за посредничке, информатичке и финансијске услуге број БЛ-С-2084/21 од 06.09.2021. године - утврђено је да је основна дјелатност наведеног правног лица неспецијализована трговина на велико). Образлаже се у побијаном рјешењу (страна 81.), да је осумњичени З. пропустио да изврши надзор над пријемом робе, те је пропустио да утврди да испоручене камере нису медицинска опрема, како је дефинисано тендерском документацијом и да су, умјесто уговореног модела стационарних термалних камера „SF-IPТВ305ТНА-15У“, испоручене надзорне камере за широку употребу са додатним системом мјерења температуре марке „Hikvision“ модел „DC-2TD2636B-15/P“, чија је тржишна цијена у том периоду била 19.730,00 КМ без ПДВ.

Слиједом наведеног, без основа су аргументи из жалбе браниоца осумњиченог Б.З., којима се, у односу на радње из наредбе о проширењу истраге од 04.10.2021. године (заједно са осумњиченим В.В.), у једном дијелу и кроз оспоравање квалитета датог образложења, успоставља тврдња о изостаку разлога о одлучним чињеницама и тиме указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, а у другом, оспорава ваљаност тако датих разлога, и тиме правилност чињеничне основе побијаног рјешења.

У вези са наведеним, без основа су и аргументи из жалбе браниоца осумњиченог Б.З., изнесени у прилог тврдњи да се, у конкретном случају, ради о предмету набавке који не „подлијеже прописима“ с аспекта квалификованости за учешће на тендеру, а којима се оспорава закључак побијаног рјешења о поступању осумњиченог супротно одредби члана 15. став 1. тачка б) Закона о јавним набавкама. Без основа су и аргументи жалбе, изнесени у прилог тврдњи да је, по добијању захтјева упућеног од УКЦ Бања Лука са понудом правног лица „А.Р.М.С. С.“ д.о.о. Б.Л., осумњичени „сигнирао“ предмет на Р.Б. (помоћник директора Института за правна питања) или Ј.А., и са овом процедуром конкретне јавне набавке више „није имао дотицаја“, све до давања препоруке и потписа уговора, и да тиме не може ни знати за другог повољнијег понуђача на тржишту. Без основа су ови изнесени аргументи жалбе, обзиром на одредбу члана 29. Правилника о јавним набавкама у ЈЗУ Институт за јавно здравство из 2019. године, којом је прописано да надзор над правилном примјеном тог Правилника, дакле, од покретања поступка јавне набавке до закључења уговора, врши директор, Управни одбор или Јединица интерне ревизије, свако у оквирима своје надлежности. У вези са наведеним, те имајући у виду предмет јавне набавке (како је дефинисано тачком 4.2. тендерске документације број 500-2389-4/20), без основа су и приговори жалбе да осумњичени није знао и могао знати да је исти модел камере, од стране правног лица „Агенција Камир“ д.о.о. Широки Бријег претходно понуђен УКЦ РС за цијену од 13.200,00 КМ без ПДВ по комаду (према подацима из списка, на достављену понуду наведеном правном лицу није одговорено).

Цијенећи наведено, овај суд налази да нису основане жалбе бранилаца осумњичених Б.З., С.Б. и С.М., којима се оспорава постојање основане сумње да су починили кривична дјела за која се против њих истрага споводи, и то осумњичени Б.З., у својству службеног лица, као в.д. директор ЈЗУ Институт за .. РС, три кривична дјела злоупотреба службеног положаја или овлаштења из члана 315. став 4. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС, осумњичени С.Б., као директор „Р.“ д.о.о. Б.Л., предметно кривично дјело у помагању у вези са чланом 39. истог закона, у стицају са кривичним дјелом злоупотреба у поступку јавне набавке из члана 250. став 1. КЗ РС, и осумњичени С.М. као директор „Т. f.f.“ д.о.о. Б.Л., два кривична дјела злоупотреба службеног положаја или овлашћења из члана 315. став 4. у вези са ставом 1. и 2. КЗ РС, у помагању у вези са чланом 39. истог закона.

Слиједом наведеног, уз испуњење законског услова примјене мјере притвора из члана 197. став 1. ЗКП РС, у побијаном рјешењу је дато образложење и за постојање посебних притворских разлога из одредбе члана 197. став 1. тачке б) и г) ЗКП РС, које овај суд прихвата.

Ради тога су без основа жалбени приговори бранилаца осумњичених Б.З., С.Б., Д.Д. и С.М., којима се, у овом дијелу оспорава правилност и законитост побијаног рјешења.

Наиме, за притворски разлог из одредбе члана 197. став 1. тачка б) ЗКП РС, у побијаном рјешењу су дати детаљно образложени разлози (страна 90., 91. и 92.), које овај суд прихвата, као ваљане. У односу на сваког од осумњичених појединачно су наведени свједоци које треба саслушати у даљем току истраге, са образложењем њихових пословних односа и сарадње у релевантном периоду. Ради се о свједоцима који су запослени у Институту, у којем је осумњичени Б.З., био в.д. директор, или у „Р.“ д.о.о. Б.Л., „Т. f.f.“ д.о.о. Б.Л. и „Р.1“ д.о.о. Л., у којима су директори и власници тих правних лица осумњичени С.Б., С.М. и Д.Д., или са њима повезаним правним лицима у пословној сарадњи у релевантном периоду, а према подацима и доказима из списка, ови свједоци (поименично наведени у побијаном рјешењу), располажу одређеним сазнањима у вези са дјелом за које се осумњичени терете. Имајући у виду и да је истрага проширења на нова дјела и осумњичене и да наведени свједоци до сада нису могли бити саслушани, све те околности, детаљно образложене у побијаном рјешењу, указују на нужност даље примјене мјере притвора по основу одредбе члана 197. став 1. тачка б) ЗКП РС.

За притворски разлог из одредбе члана 197. став 1. тачка г) ЗКП РС, у побијаном рјешењу се правилно цијени и образлаже да се ради о посебно тешком кривичном дјелу, с обзиром на начин, околности и вријеме извршења, те тежину посљедице. У односу на осумњиченог Б.З. се цијени његова позиција у Институту, а све то у повезаности да се терети за дјело почињено у вријеме ванредне ситуације и ванредног стања, узрокованог пандемијом, да је у више поступака јавних набавки, у кратком временском периоду, злоупотребио својство одговорног лица у Институту, које је било задужено, за набавку медицинске опреме и друге заштитне опреме и средстава, који су, у наведеним околностима, били најпотребнији медицинском особљу и грађанима у циљу заштите од наведеног вируса. Наведене околности, у којима је било угрожено здравље људи и медицинских радника, као цјелокупне популације, доводе се у везу са односом личних интереса свих осумњичених и интереса тих људи. Тежину дјела, правилно цијени побијано рјешење и са аспекта висине штете за буџет Републике Српске, наглашавајући вријеме и околности извршења дјела за које се осумњичени терете.

Осим наведених и детаљно образложених околности, које, у својој укупности не представљају само битне елементе кривичног дјела за које се истрага спроводи, како се то указује жалбама бранилаца осумњичених, правилно се цијене и образлажу у побијаном рјешењу и чињенице које се односе на медијска извјештавања о предметном случају, и у времену релевантном за одлучивање о притвору, и заинтересованост грађана, јер се ради о питањима од јавног интереса. На тим основама, правилно се изводи закључак да би пуштање осумњичених на слободу резултирало стварном пријетњом нарушавања јавног реда, посебно имајући у виду наредбу о проширењу истраге, којом су обухваћена нова кривична дјела. Све наведене околности, указују на нужност даље примјене мјере притвора по притворском разлогу из члана 197. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Слиједом наведеног, без основа су аргументи из жалби бранилаца осумњичених Б.З., С.Б., Д.Д. и С.М., којима се оспорава правилност и ваљаност разлога побијаног рјешења, у погледу постојања посебних притворских разлога из одредбе члана 197. став 1. тачке б) и г) ЗКП РС, као и они којима се указује да је притвор против осумњичених одређен само по основу притворског разлога тачке б) цитиране законске одредбе. Наиме, при одлучивању о приједлогу за продужење притвора у истрази, у смислу одредбе члана 200. став 2. ЗКП РС, суд није везан посебним разлозима по којима је притвор одређен, већ може притвор продужити и по неком другом, новом разлогу из одредбе члана 197. став 1. тачке а) до г) ЗКП РС.

Цијенећи све наведено, нема основа за приједлог из жалби бранилаца осумњичених Б.З. и Д.Д., да се умјесто мјере притвора изрекну мјере забране из одредбе члана 184. и 185. ЗКП РС.

Обзиром да се, према наводима из жалбе бранилаца осумњиченог Б.З., повреда члана 5. и 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода и члана II/3е) Устава Босне и Херцеговине, везује за битне повреде одредаба кривичног поступка и недостатке чињеничне основе побијаног рјешења, то је овај суд, кроз оцјену неоснованости тих приговора, утврдио да нису основани приговори којима се истиче да је првостепени суд, доношењем побијаног рјешења, повриједио право на слободу и сигурност оптуженог.

Како истрага из објективних разлога, образложених у побијаном рјешењу до сада није могла бити завршена, а донесена је и наредба о проширењу истраге дана 04.10.2021. године, по оцјени овог суда, продужење притвора је неопходно у времену одређеном побијаним рјешењем.

На основу наведеног, а примјеном члана 337. став 3. ЗКП РС, одлучено је као у изреци овог рјешења.

Записничар
Софија Рибих

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић

